

Závěrečné vysílání

*Vítejte na závěrečném vysílání minikurzu
Jak si doprovodit vánoční koledu*

8. 12. 2024

Proč toto vysílání

- Naučíme se téměř cokoliv z not, ale v praxi jsme jen málokdy schopní sednout a zahrát něco podle sluchu, improvizovat
- Proto tu mám pro vás tipy, jak nové informace z minikurzu využijete i jinde, abyste se nebáli začít tvořit doprovody i u dalších písní

Co nás čeká

- Jak si doprovodit další vánoční koledy (tipy na písničky, stylizace)
- Předehry
- Transpozice
- Jak můžete sami rozvíjet nové dovednosti z minikurzu
- Jak se se mnou můžete v písničkách posouvat dál
- Vyzkoušejte si zpětnou vazbu na písni z minikurzu
- Vaše dotazy a náměty

Upozornění

- Přestože existuje celá řada pravidel, mnohé písničky lze doprovodit několika různými způsoby, neexistuje dobře x špatně
- Viz např. Štědrej večer nastal - lze např. IV. stupeň nahradit II. stupněm

Dudácká kvinta

- Nejjednodušší způsob doprovodu
- Tzv. prodleva - tvoří ji I. a V. stupeň, její výška se nemění
- Použití: U písní, kde si vystačíme s jedinou harmonickou funkcí
- Např. Šel tudy, Hrály dudy
- Vánoční koledy: Pásli ovce Valaši
- Dudáckou kvintu lze použít v různých obměnách

Dudácká kvinta

- Nejčastější zdobení - s přírazem

Pásli ovce Valaši

The first system of musical notation for the song 'Pásli ovce Valaši'. It consists of a treble and a bass staff. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The melody is written in eighth notes: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F#4 (quarter). The bass staff has a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The bass line is written in whole notes: G3 (half), F#3 (half), G3 (half), F#3 (half). The system is divided into four measures by vertical bar lines.

The second system of musical notation for the song 'Pásli ovce Valaši'. It consists of a treble and a bass staff. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The melody is written in eighth notes: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F#4 (quarter). The bass staff has a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The bass line is written in whole notes: G3 (half), F#3 (half), G3 (half), F#3 (half). The system is divided into four measures by vertical bar lines. The final measure of the system ends with a double bar line.

Dudácká kvinta - rytmizace

- Charakter písničky ovlivní i odlišná rytmicizace

Pásli ovce Valaši

Dudácká kvinta - harmonizace

- I kvintu lze harmonizovat - jen místo kvintakordů a jejich obrátů hrajeme kvintu od různých tónů

Vondráši, Matóši

Více slok - různé stylizace

- Při hře více slok lze stylizovat každou sloku jinak - začneme např. v celých akordech, postupně bohatší, rytmičtější doprovod

Kvinta jako snadná předehra

- Z rytmizovaného doprovodu lze snadno udělat i předebru, mezihru nebo dohru
- Předehra uvede do tóniny a tempa, ale nevypovídá nic o melodii (vhodné při sólové hře, při doprovodu instrumentalisty, ale už méně např. při doprovodu malých dětí)

Vondráši, Matóši

Koledy s doprovodem T a D

- Většinu známých českých koled lze doprovodit se základní harmonickou kadencí
- Tipy ze zpěvníku Já písnička 1:
 - Dej Bůh štěstí
 - (Dědečku, dědečku, koleda)
 - Rychle, bratři, rychle vstávejte
 - Štěstí, zdraví pokoj svatý

Koledy s doprovodem TSD

- Mnoho koled lze doprovázet pouze základní harmonickou kadencí
- Tipy ze zpěvníku Já písnička 1 a 2:
 - Jak jsi krásné neviňátko
 - Nesem vám noviny
 - Pojd'te chlapci k nám
 - (Slyšte, slyšte, pastuškové)
 - Veselé vánoční hody
 - Vondráši, Matóši
 - Z jedné strany chvojka

Jak postupovat při nácviku

- Pokud máme základní harmonizaci a chceme si písničku zpestřit ještě jinou stylizací, zamyslíme se nad taktovým označením a charakterem písně
- Podle toho nám hned vyvstanou další možnosti, jak písničku doprovodit:
 - Takt: 2/4, 3/4, 4/4
 - Charakter: Taneční, veselá, smutná, dramatická...

$2/4$ takt

- Stylizace doprovodu: Vycházíme z taktu a nálady písničky
- 2/4 takt lze polka - přiznávky ve čtvrt'ových nebo osminových hodnotách). Např. Rychle, bratři

- Rozklad v osminových hodnotách (od basu) - Veselé vánoční hody,
Jak jsi krásné neviňátko

$\frac{3}{4}$ takt

- $\frac{3}{4}$ Valčík, v koledách není moc vhodné, Dědečku dědečku koleda

- Rozklady ve čtvrtových/osminových hodnotách - Tichá noc, Slyšte slyšte pastuškové
(Dle tempa lze použít i vyhrávky v osminových hodnotách)

4/4 takt

- Není u koled tak časté
- Podobné jako 2/4 - přiznávky, rozklady

1. *Přede hry*

- Nejjednodušší - z doprovodu
- Např. Tichá noc - pouze 2 takty levé
- (Vondráši, Matóši)

2. *Předehra - úvodní fráze*

- Má zpěváky uvést do hudebního průběhu písně - do tóniny, tempa, nálady, dynamického odstínu.
- Nejjednodušší způsob tvoření přede hry: Z úvodní fráze (např. první 4 takty/8 taktů atd.)
- Je možný, pokud úvodní fráze končí tónikou
- Někdy úvodní fráze = závěrečná fráze
- Štědrej večer nastal

3. Předehra ze závěrečné fráze

- Lze odlišit zvukem (o oktávu výš, jiná stylizace), Lze mírně upravit melodii

Transpozice

- Převedení skladby do jiné tóniny
- Zpěv, možnosti jiných nástrojů, písně ve zpěvníku
- Ideální - znalost předznamenání
- Pokus/omyl :-)
- Štědrej večer - co neladí?
- Jaká harmonická kadence?
- V jiných písních - jakým stupněm začínáme?

Jak rozvíjet znalosti z minikurzu

- Písničky ze zpěvníku Já písnička 1 a 2
- Znalost harmonických kadencí v nejpoužívanějších tóninách (C, G, D, A, E, F dur), moll (a, e, h, d, g moll)
- Poslech
- Technická pokročilost

Jak rozvíjet znalosti se mnou

- Ráda bych vám představila svůj online kurz Jak si doprovodit písničku
- 8 týdenní kurz, poprvé spustila letos v únoru
- S velkou radostí jsem hned u 2 běhů vyučovala téměř 50 studentů - mírně i více pokročilých klavíristů, kteří se se mnou chtěli naučit hrát lidové písničky
- Cílem: Doprovody podle sluchu, vytvořit krásný doprovod od píky
- Postupovali jsme podobně jako v minikurzu:
Zpravidla jsme hráli každou písničkou zvlášť, vysvětlili si harmonickou kadenci (i její použití), a postupně jsme zdokonaľovali doprovod:
- Vedlejší stupně, dvojhlasy, přede hry a dohry
- Mollové písničky

Pro koho je kurz určený

- Dospělí amatérští klavíristé - cca úroveň tohoto minikurzu
- Kvintakordy a jejich obraty
- Basový klíč
- Pokud lekce 1 - 3 vše OK
- Pokud jste úplní začátečníci (např. nikdy akordy) - kurz pro začátečníky Evy Lorenc

Bonus

- 1. Vysílání “Jak vydržet na cestě” - nejčastější chyby při cvičení, motivace, aby nás tělo nebolelo
- 2. Vysílání “Kde čerpat inspiraci”
- 2 zpětné vazby ode mě + 1 pro všechny účastníky online koncertu
- Online koncert YouTube
- Facebooková skupina - prostor na dotazy a podporu, i úkoly, nově také zpětná vazba
- Překvapení - pro všechny, kteří splní všechny úkoly

Jak do kurzu

- Přihlášení je možné od teď do neděle 15. prosince tady:
- <https://www.zdenka-piano.com/jak-si-doprovodit-pisnicku/>
- Odkaz do emailu
- Do tohoto data budou také dostupná videa na FB z minikurzu
- First minute bonus: Pokud se rozhodnete vstoupit do středy 11. 12. do půlnoci, tak vám obsah z Minikurzu zůstane k dispozici na 3 roky

Zpětná vazba

- Vyzkoušejte si zpětnou vazbu na písničku z minikurzu:
- Vlákno na FB (od čtvrtka do pátku)
- 5 nejrychlejších studentů - formou videa
- Všem ostatním slovní hodnocení

Dotazy? :)

Poděkování

- Děkuji za vaši důvěru, za zpětnou vazbu! Vážím si vaší trpělivosti, skvělých připomínek a inspirace!
- Ať vás písničky provází dál! :)